

طراحی مشارکتی و برنامه‌ریزی بروژه‌های شهری معاصر

پدیدآورنده
کریستینا راسموس

ترجمه و اضافات
نیما صادق زاده دیمان

سرشناسه:	راسموسن، کریستینا <i>Rasmussen, christina</i>
عنوان و نام پدیدآور:	طراحی مشارکتی و برنامه ریزی پروژه های شهری معاصر / پدیدآورنده کریستینا راسموسن، ترجمه و اضافه نیما صادق زاده دیمان
مشخصات نشر:	تهران: موسسه انتشاراتی کمیل تهران، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری:	۱۵۰ ص
شابک:	۷-۲۷-۶۶۶۸-۶۰۰-۹۷۸-۲۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	عنوان اصلی: <i>Participative design and planning in contemporary urban project</i>
موضوع:	ایمان ۱۳۸
موضوع:	برسازی - طرح و برنامه ریزی
موضوع:	<i>City planning - Design</i>
شناسه افزوده:	صادق زاده دیمان، ۱۳۶۶، مترجم
رده بندی کنگره:	۱۳۹۵ ۲۰۴ ۱۶۱
رده بندی دیویی:	۳۰۷/۱۲۱۶
شماره کتابشناسی ملی:	۴۳۵۰۵۰

طراحی مشارکتی و برنامه ریزی پروژه های شهری معاصر
نام پدیدآورنده: کریستینا راسموسن
ترجمه و اضافات: نیما صادق زاده دیمان (باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان)

چاپ، لیتوگرافی و صحافی: مجاب
صفحه آرایی: سعید سالار طایفه
ناظر چاپ: محمد صالح فاتحی
نوبت انتشار: اول ۱۳۹۵
شابک: ۷-۲۷-۶۶۶۸-۶۰۰-۹۷۸
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
۹	چکیده
۱۱	۱. مقدمه
۱۴	سوال تحقیق
۱۸	۲. پیچیدگی در برنامه‌ریزی شهری معاصر
۲۳	۳. ملاحظات روش شناختی
۲۳	۱.۳. بر ساخت‌گرایی اجتماعی و بررسی هرمنوتیکی
۲۶	اسم‌آده از هرمنوتیک
۲۸	۲.۳. روش جمع‌آوری داده‌ها
۲۸	۱.۱.۳. تجزیه - تحلیل سند
۳۱	۲.۲.۳. مع‌لعه‌مندی اکتشافی
۳۳	۳.۲.۳. مصاحبه‌های برفی
۳۶	بازشناسی و انتقاد کلی
۳۸	۴. چهارچوب مفهومی و نظری
۴۰	۱.۴. رویکرد طراحی شهری به برنامه‌ریزی
۴۱	۱.۱.۴. طب سوزنی شهری
۴۴	۲.۱.۴. شهرسازی تاکتیکی
۴۷	۳.۱.۴. شهرسازی بدون زحمت
۴۹	۴.۱.۴. شهرسازی‌های تکاملی و نخواست
۵۳	بازشناسی و انتقاد کلی
۵۴	۲.۴. رویکرد برنامه‌ریزی مشترک
۵۵	دیدگاه‌ها و ارزش‌های مشترک
۵۹	بازشناسی و انتقاد کلی
۶۰	۳.۴. روابط نظری بین رویکردها
۶۰	۱.۳.۴. ارزش‌های متناظر
۶۳	۲.۳.۴. روابط متقابل در فرآیندهای مشارکتی

۶۵.....	۵. تجربه‌ی داریم هماره نمونه‌ای از طراحی و فرآیند مشارکتی
۶۶.....	۱.۵. زمینه و توسعه‌ی داریم هماره
۶۸.....	نقشه‌ها و تصاویر
۷۳.....	کارمقدماتی و رقابت "هنر در میدان"
۷۵.....	از پروژه هنر تا فرایند برنامه ریزی
۷۹.....	۲.۵. طراحی و برنامه‌ریزی ارزش‌های بیان شده در داریم هماره
۷۹.....	۱.۲.۵. واکنش به گرایش‌های فعلی در طراحی و برنامه‌ریزی فضای شهری
۸۱.....	۲.۱.۱. مدل اجتماعی داریم هماره
۸۲.....	فرآیند موکس، سبک و مشارکتی
۸۴.....	کاربری آینده و ارزش طراحی شده نهایی
۸۸.....	۳.۲.۵. رویکردها و روش‌ها
۸۹.....	خلاقیت و نوآوری در فرآیندهای برنامه ریزی
۹۲.....	ارتباطات و تسهیل
۹۵.....	۳.۵. روابط متقابل و تعامل از طریق فرایند مشارکتی
۹۶.....	۱.۳.۵. ارتباط متقابل طراحی و فرایند در داریم هماره
۱۰۲.....	۲.۳.۵. تعاملات و شبکه‌های عاملین شهری در داریم هماره
۱۰۶.....	۳.۳.۵. گوناگونی عرصه‌های مشارکت
۱۱۰.....	۴.۳.۵. چالش‌های فرآیند مشارکت و همکاری شبکه‌ای
۱۱۴.....	۴.۵. نتایج و مزایای تجربه داریم هماره
۱۱۵.....	۱.۴.۵. درس‌هایی از فرآیند مشارکتی
۱۱۹.....	۲.۴.۵. مزایا و پیامدهای طرح و استفاده نهایی
۱۲۳.....	۶. بازتاب‌ها و کمک‌ها
۱۲۴.....	۱.۶. ارتباط متقابل ارزشها و شیوه‌ها
۱۳۱.....	۲.۶. کمک به طراحی شهری معاصر و برنامه ریزی
۱۳۵.....	۷. نتیجه‌گیری
۱۴۰.....	منابع و مراجع:
۱۴۷.....	ضمیمه A: جدول از عاملین شهر داریم هماره

پیشگفتار

مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادُّهِمْ وَرَاحَتِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ: إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالنَّهْمِ.

مثل مؤمنان در دوستی و ابراز رحمت و عاطفه به یکدیگر، مثل پیکر است. هر گاه عضوی از آن دردمند شود، دیگر اعضای پیکر، باین خوابی و تب، با آن عضو هم دردی می کنند (پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله)

نسل ها انسان در پی حکم روایی مشارکتی و تبیین دست و پا های حاصل از تحقق اهداف جمعی می باشد. طی سالیان متمادی بشر به زمره پیامد های اجتماعی، فرهنگی و ... تلاش نموده است این به این مهم دست یازد. طراحی مشارکتی و برنامه ریزی منطبق بر آن امروزه نقش بسزایی را در عرصه جهانی بازی می کند و مصداق آن مداخلات مردم در تصمیم گیری ها و تصمیم سازی های بستر زیست مصنوع می باشد، حال آنکه این چالش در برخی کشورها نوپا و نوظهور شمرده می شود. امید می رود نشر این مجموعه در راستای اعتلای هر چه بیشتر و آشنایی با رویکرد های معاصر تفکر و نقش دو سویه آن بر کارکرد های جامعه بشری بیش از پیش آشکار گردد.

۸ طراحی مشارکتی و برنامه ریزی پروژه های شهری معاصر

این پژوهش توسط کریستینا راسموسن در راستای ارتباط میان رشته ای طراحی شهری و برنامه ریزی شهری در نگاه دقیق و در نگاه جامع تر، ارتباط معماری و شهرسازی با حوزه های ساختار اجتماعی و برداشت های هرمنوتیکی ذی نفعان، ذی مدخلان و ذی نفوذان اشاره دارد.

الگوی پژوهش مبتنی بر بررسی های کیفی و تجزیه و تحلیل اسناد و شواهد و مصاحبه های عمیق و نیمه عمیق می باشد که می تواند نمونه مطلوبی در راستای ارائه ساختار منطقی فعالیت های پژوهشی و حتی پایان نامه های علمی لحاظ گردد.

پیشاپیش از بزرگوارانی که منت نهاده با قلم شیوای خویش ما را مورد نقد واقع می سازند و در راستای ارتقای ظرفیت های علمی گام می نهند کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم. جهت انتقال نقطه نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود می توانید با رایانامه n.sadeghzadeh@ut.ac.ir در ارتباط باشید.

از خداوند منان برایتان تقاضای سلامتی و بهروزی می نمایم.

صادق زاده

چکیده

پیچیدگی و گوناگونی، ذات اجتماعی و محیطی برنامه ریزی شهری معاصر را تحت تاثیر قرار داده و بدین ترتیب شبکه های طراحی و برنامه ریزی شهری را به چالش می کشند. اما در داخل بافت شهری پیچیدگی و رابطه ای، روش ها و ابزارهای جدید را می توان در برنامه ریزی فرهنگ ها مورد استفاده قرار داد.

پژوهش حاضر به منظور بررسی ارزش های طراحی های معاصر شهری مبتنی بر طراحی و فرایندگرا، که افزایش پیچیدگی مناطق و جامع شهری را مورد توجه قرار می دهند، و چگونگی وابستگی متقابل این ارزش ها در اسامال پروژه های طراحی و برنامه ریزی شهری انجام شده است. هدف این تحقیق پر کردن شکاف ادراک شده ی طراحی برنامه ریزی، و همچنین بررسی پتانسیل رابطه ی متقابل دو رشته است. تحقیق حاضر به تجزیه و تحلیل دریم هامار^۱، فرآیند طراحی مشارکتی و شبکه ای، در نروژ می پردازد. این نمونه مثالی ملموس از پیچیدگی فعلی فرآیندهای برنامه ریزی و از روابط متقابل طراحی و برنامه ریزی در عمل ارائه می دهد. مطالعه موردی بر اساس

۱۰ طراحی مشارکتی و برنامه ریزی پروژه های شهری معاصر

مصاحبه های انجام شده با ۱۰ تن از عاملین این فرایند است. یافته ها نشان می دهند که ابزارها و شبکه های ارتباطاتی و مشارکتی به طور گسترده ای برای درگیر کردن و یکپارچه سازی تعداد بیشتری از عاملان محلی و حرفه ای مورد استفاده قرار می گیرند. این امر باعث شده است که ساده سازی روابط متقابل فرایند و طراحی بی معنی جلوه کند. در نهایت، نمونه ی دریم همار تکامل شیوه های برنامه ریزی تعاونی و مشارکتی را که باید در آینده گسترش داده شوند را نشان می دهد.

www.ketab.ir